

Introducció: La societat industrial

Societat industrial

Societat de classes

Es defineix per →

Teòrica l'igualtat jurídica

Diferències definides per la posició econòmica (rics/pobres) propietaris/no propietaris

Existeix desigualtat d'oportunitats

dividida

Burgesos

Proletaris

classificats

Gran burgesia (aristocratització)

Petita burgesia (artesans i comerciants)

Classes mitjanes (professions liberals -metges, advocats...)

Eren la

Classe dominant (juntament amb l'antiga aristocràcia)

1.- Condicions de vida i treball dels obrers

Proletaris

Treballador que només és propietari de la seva força de treball

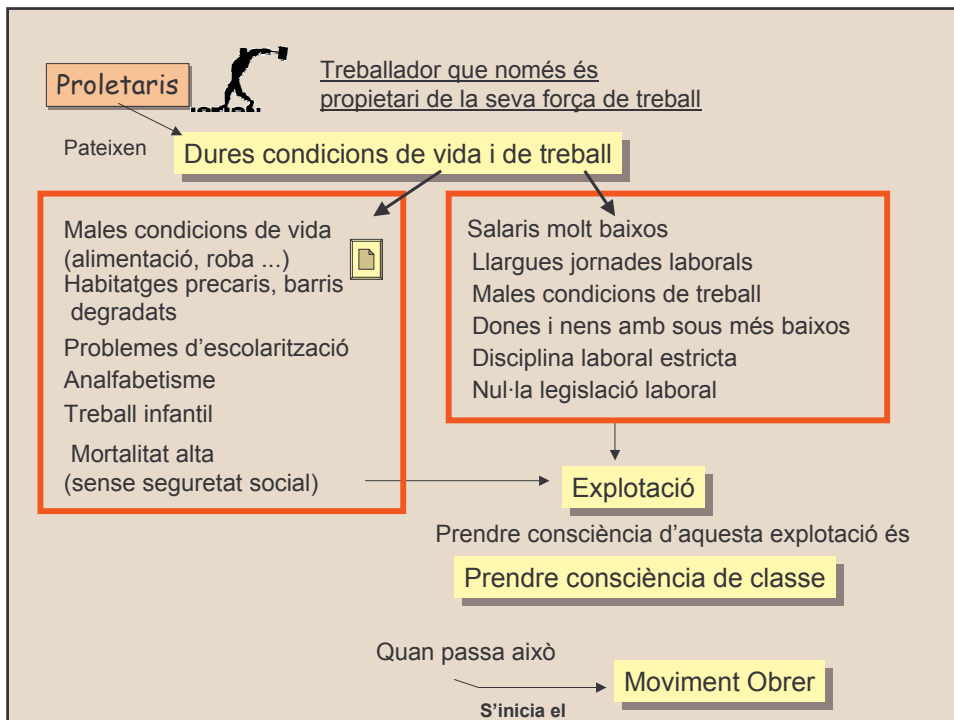
Pateixen

Dures condicions de vida i de treball

Males condicions de vida (alimentació, roba ...)

DESPESES D'UNA FAMÍLIA OBRERA		Amb cèntims	INGRESSOS	
Casa		0,50	Jornal	2,50
Pa, 2 quilos, a 36 cts.		0,72	dies de treball	298
Carbó, 1 quilo		0,23		
Esmorzar (cafè amb llet)		0,36		
	Cigrons, 125 g.	0,12	<i>Total d'ingressos anuals pare de família</i> <i>745 pts</i>	
	Carn, 250 g.	0,50		
Dinar	Cansalada, 72 g.	0,15	<i>Total despeses anuals no incloses vestuari,</i> <i>salud, oci, ...</i> <i>1440 pts</i>	
	Verdura, ½ quilo	0,08		
	Carn, 250 g.	0,50	SALARICH, J.: <i>Higiene del tejedor. O sea, medios físicos y morales para evitar las enfermedades y procurar el bienestar de los obreros ocupados en hilar y tejer el algodón.</i> Vic, 1858.	
	Patates, ¾ de quilo	0,12		
	Oli, 125 g.	0,24		
Sopar	Llum, oli mineral	0,10		
	Sabó i altres	0,25		
	Tabac	0,10		
TOTAL DIARI		3,97		

2. La resposta dels obrers. Els orígens del moviment obrer

Primeres manifestacions

1800-1840

Ludisme
(Ned Ludd)

Destrucció de màquines

Una amenaça ludita

“Senyor: se m’ha informat que vostè és propietari d’unes quantes d’aquestes detestables màquines esquiladores. Sàpiga que si no són retirades al final de la setmana entrant, encarregaré a un dels meus lloctinents que la destrueixi. I si vostè té l’audàcia de disparar contra qualsevol dels meus homes, ells tenen ordres d’assassinar-lo a vostè i d’incendiar la casa. “

Signat: Ned Ludd, general de l’exèrcit dels justiciers (1812)

2. La resposta dels obrers. Els orígens del moviment obrer

Primeres manifestacions obreres

1800-1840

Ludisme
(Ned Ludd)

Destrucció de màquines

Primeres Associacions obreres: els sindicats

Daumier

Anglaterra, 1824
Catalunya, 1843

Sindicats

↓ Lluitaven per

Reivindicacions laborals:
millor sou, menor jornada,
limitar treball infantil,...

↓ Formes d’acció

Negociació?
Vaga?

REACCIÓ EMPRESARIS?

3.- El pensament socialista

NOVES IDEES, 1850-1917

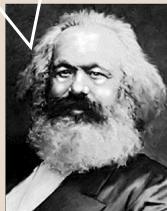
Socialisme, segle XIX

- Critiquen el sistema social i econòmic del capitalisme
- Denuncien la misèria dels obrers i les desigualtats provocades per la concentració de la propietat privada
- Proposen nous models d'organització social basats en formes de propietat col·lectiva que facin desaparèixer les classes socials
- Consideren que la burgesia no cedirà voluntàriament i que el canvi social, inevitablement, haurà de ser producte d'una revolució

El Socialisme revolucionari del segle XIX presentarà dos grans tendències

3.- El pensament socialista

Proletaris del món,
uniu-vos!

El socialistes revolucionaris

Marxisme

Marx

ANARQUISME

Bakunin

Ni Dèu, Ni Pàtria, Ni Amo!

Propugna una **revolució obrera**

Per **aconseguir el poder polític**

El nou govern obrer **col·lectivitzaria la propietat**

Sense propietat privada no hi hauria classes socials ni injustícia social

Cal que els obrers s'organitzin en partits polítics obrers i socialistes.

Participen a les eleccions. Els diputats socialistes propugnen reformes legals: sufragi universal (homes i dones), regulació de la jornada laboral, impost progressiu sobre la renda, ...

Propugna una **revolució obrera**

Per a **destruir el poder polític, l'Estat i la propietat privada**

La nova societat s'organitzaria sota els principis de llibertat individual i solidaritat

Contraris a l'organització i participació política.

"Tots els partits polítics, des del més absolutista i conservador fins els partits obrers, pretenen apoderar-se del poder polític, que és el mateix que dir que pretenen apoderar-se de la força.

Amb la força no és possible que domini la raó, i on no hi ha raó no pot haver-hi ni moral, ni llibertat, ni res de res. Per això som enemics de qualsevol partit.

On hi ha política hi ha govern, on hi ha govern hi ha autoritat, on hi ha autoritat no hi ha llibertat, i on no hi ha llibertat la justícia és impossible".

Juan Cordobés: resposta oral a la Comissió de reformes socials del congrés. 1884.

A quina ideologia pertany aquest pensament?

"La burgesia menteix hipòcritament i anomena poder de tot el poble, o sigui democràcia, allò que és, de fet, la dictadura de la burgesia, la dictadura dels explotadors sobre els treballadors.

Només la dictadura del proletariat pot alliberar la humanitat de la opressió del capital i de la mentida de la democràcia burgesa, la democràcia dels rics. La dictadura del proletariat pot establir una democràcia pels pobres fent que els beneficis del país siguin efectivament beneficis per a la majoria del país. La dictadura del proletariat serà la substitució de l'Estat burgès, per l'Estat proletari.

Aquest és el camí que pot acabar conduint a la desaparició total de les classes socials i, a la fi, a la desaparició definitiva de l'Estat com a instrument de domini." **Lenin**

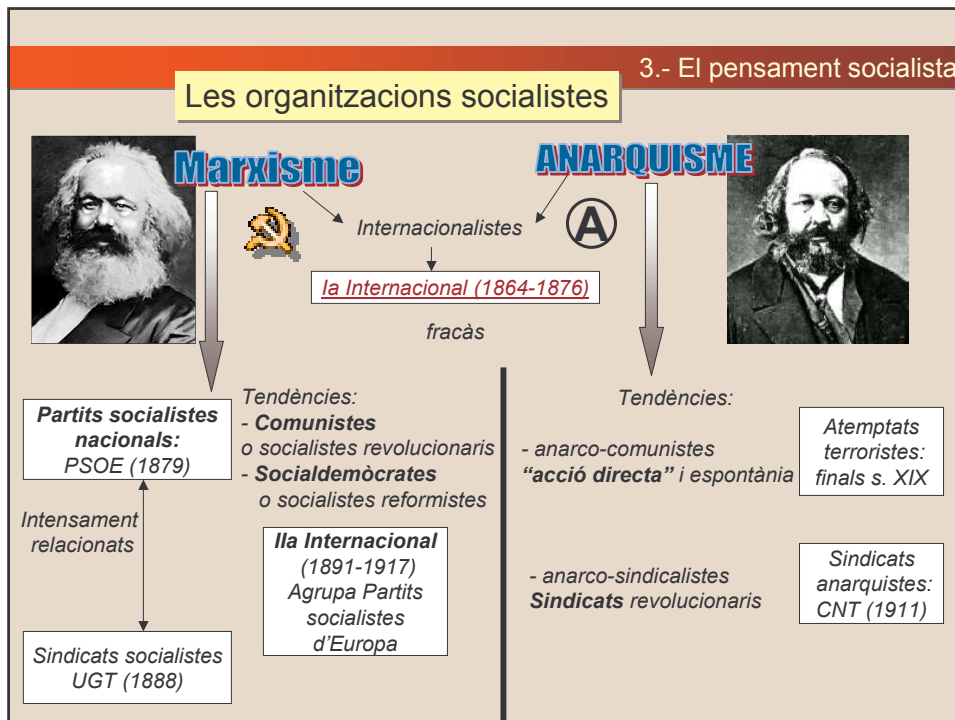
A quina ideologia pertany aquest pensament?

“Nosaltres volem la llibertat i creiem impossible l’existència, al mateix temps, de poder i de llibertat. El mal, als nostres ulls, no està en la forma de govern. Està en la idea mateixa de govern, en el principi de l’autoritat en si.

... (...) ens proposem d’ensenyar al poble a viure sense govern. El poble també aprendrà a prescindir dels propietaris, ja que no hi ha llibertat sense igualtat.

Declaració de Kropotkin davant un tribunal de justícia (1883)

A quina ideologia pertany aquest pensament?

Exercici: Aspectes comuns i diferències entre marxistes i anarquistes al segle XIX

Aspectes comuns:

- ideologia anticapitalista i socialista
- teòricament revolucionaris
- internacionalistes

Diferències:

Marxistes:

- organització política
- participació en la vida política
- revolució política: prendre el poder, primer pas per a transformar la societat.

Anarquistes:

- contaris a l'organització i la participació política
- revolució social: destruir l'estat i tota forma de poder i autoritat, únic pas per a transformar la societat.

SOCIETAT I MOVIMENTS SOCIALS AL SEGLE XIX

5- TRANSFORMACIONS SOCIALS: LES CLASSES

Classes altes

Noblesa

Perd privilegis senyorials i fiscals
Manté poder econòmic i polític
Diversos grups: Gran noblesa, Petita noblesa, Noblesa catalana

Gran burgesia

Latifundista(desamortitzacions)
Financera i comercial
Resta Espanya

Burgesia catalana

Industrials, mercantils, indians, etc
Conservadora i proteccionista

Classes mitjanes

Grup heterogeni amb poc poder (perjudicat pel sufragi restringit). 5%

Burgesia urbana

Comerciants, petits productors

Arrendataris

Petits propietaris de terres

Funcionaris públics

Poca estabilitat professional

Professions liberals

Advocats, metges...

Classes populars

Majoria població espanyola

Classes baixes urbanes

Servei domèstic
Mossos i venedors comerç
Oficis artesanals (menestrals)
Treballadors serveis
Proletariat industrial

Pagesia

Jornalers
Petits propietaris
Arrendataris
Pagesia catalana: diferent situació.

11

Vida social - Revoltes populars

SOCIETAT I MOVIMENTS SOCIALS AL SEGLE XIX

6- TRANSFORMACIONS SOCIALS: EL MOVIMENT OBRER

Inicis del sindicalisme

Les dures condicions de vida i de treball

Reivindicacions laborals i econòmiques (1830-1868)

Dret d'associació i manteniment del sou

Creació

Societat de Teixidors i Associació Mútua de Teixidors de Barcelona (1840)

Són federacions d'oficis
Sostingudes amb quotes treballadors → caixa de resistència
Vaga és l'instrument de pressió

Socialisme Utòpic

Prohibides entre 1844-1854

12

SOCIETAT I MOVIMENTS SOCIALS AL SEGLE XIX

Durant el Bienni Progressista (1854-1856)

Període de permissivitat

1854-Vaga contra selfactines
1855-1ª vaga general

1857-Prohibició associacions obreres

Durant el sexenni revolucionari 1868-1874

Legalització d'organitzacions obreres

Vaga dels 3 oficis tèxtils

Creació del sindicat "Tres Classes de Vapor"

Proper al

Republicanisme federal

Socialisme

1870.- Federació Regional Espanyola de l'AIT (Sindicats d'ofici)

Sota la influència de l'AIT (1a Internacional-1864)

La divisió ideològica provoca

domini dels anarquistes i expulsió dels marxistes

Catalunya, Andalusia, País Valencià, Aragó

Madrid, Bilbao Santander, Astúries

13

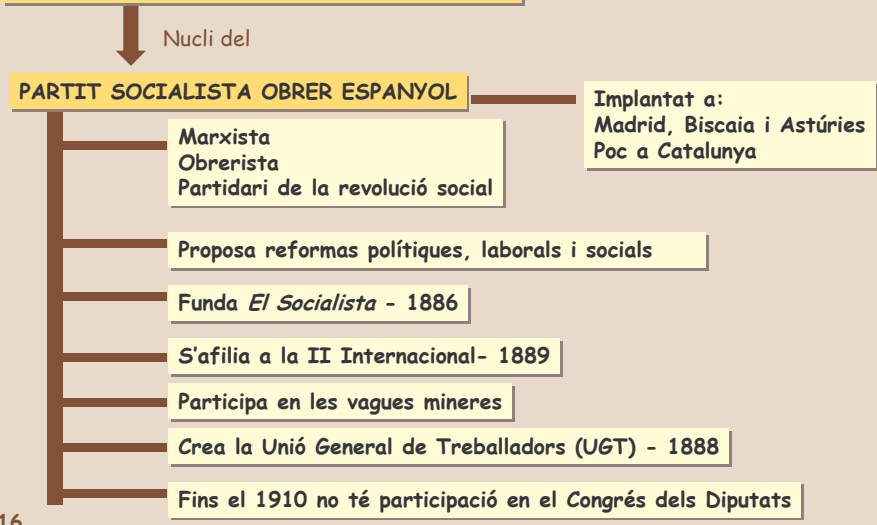
L'ANARQUISME

FEDERACIÓ DE TREBALLADORS DE LA REGIÓ ESPANYOLA (FTRE)- (1881)

EL SOCIALISME

AGRUPACIÓ SOCIALISTA MADRILENYA-1879

La condició de la dona

Funció natural d'esposa i mare en l'àmbit domèstic

Encara que

A les classes baixes, camp i indústria, també es treballa a la fàbrica o es fa feina a domicili (doble jornada laboral)

Discriminació legal

Sense dret al vot
Jurídicament sotmeses a l'home
(en totes les decisions)

Salaris més baixos

provoca

Lluita reivindicativa

A les classes treballadores

Millorar les condicions laborals

Dret a una educació femenina digna